

Dyrektywa Rady z dnia 12 grudnia 1991 r. nr 91/676/EWG dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego tzw. *dyrektywa azotanowa*, jak i ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - *Prawo wodne* wskazują, iż rolnik może zastosować do 170 kg azotu z nawozów naturalnych na 1 ha w ciągu roku. Przepisy te nie precyzują czy dotyczy to roku kalendarzowego, czy roku tzw. gospodarczego, czy też roku od ostatniego zastosowania nawozu naturalnego. W odpowiedzi na przesłane zapytanie dotyczące tego jak należy rozumieć rok przy obliczaniu dawki N z nawozów naturalnych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi po zasięgnięciu merytorycznej opinii Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB, przekazuje stanowisko.

Stosowanie nawozów, w tym nawozów naturalnych powinno być dostosowane do cyklu rozwojowego roślin, a nie do terminów kalendarzowych. Dlatego w bilansie składników pokarmowych jako rok "rozliczeniowy" rozumie się okres od siewu do zbioru rośliny uprawnej lub zakończenia wegetacji międzyplonów występujących po roślinie zbieranej w plonie głównym. A limit 170 kg N/ha/rok w nawozach naturalnych dotyczyć powinien okresu wegetacji jednej rośliny w plonie głównym i ewentualnie międzyplonu.

Proponuje się zatem, aby rok rozumiany był jako 12-miesięczny okres objęty planem nawożenia azotem. Plan nawożenia azotem sporządza się na czas od jesieni (nawożenie ozimin) do zbiorów roślin w następnym roku kalendarzowym. Sprawą oczywistą jest fakt, że w zmianowaniu gdzie występują na przemian rośliny jare i ozime należy przyjąć zasadę, że w przypadku nawozów naturalnych 170 kg N/ha/rok to maksymalna dawka, jaką można zastosować w polu jednej rośliny uprawnej. W sytuacji gdyby gnojowica była zastosowana pod rzepak dwa razy: przedsięwzięcie jesienią, następnie wiosną pogłównie to należałoby sprawdzić, czy suma zastosowanego azotu nie przekracza 170 kg/ha/rok, jakkolwiek dawki zastosowano w dwu kolejnych latach kalendarzowych.

W opisanym przypadku, tj. „sytuacja: gnojówka w marcu na roślinę, potem roślina zebrana i pod wysiew ozimin też gnojówka - czy to się sumuje czy też traktujemy to oddzielnie”, ilości azotu zastosowanego w marcu nie należy sumować z ilością zastosowaną pod oziminy. W przypadku jeśli roślina ozima byłaby nawożona gnojówką jesienią i ponownie wiosną, wówczas zastosowane ilości należałoby sumować i sprawdzić czy całkowita ilość nie przekracza 170 kg N/ha.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jednocześnie uprzejmie informuje, iż w przypadku podobnych praktycznych zapytań i wątpliwości odnośnie planowania nawożenia azotem gruntów ornych, należy kontaktować się z Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB. MRiRW przykładą dużą rangę do rozwoju i ścisłej współpracy nauki z doradztwem oraz tzw. transferu wiedzy z nauki do doradztwa.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, iż przykładowo kraje regionu Morza Bałtyckiego stosują różne podejścia w tym zakresie. Przykładowo kraje takie jak: Niemcy, Finlandia, Łotwa obliczenia odnoszą do roku kalendarzowego, natomiast Dania do 12-miesięcznego okresu od sierpnia do lipca następnego roku.

Z poważaniem,

Nina Dobrzyńska
Dyrektor
Departamentu Klimatu i Środowiska
/podpisano elektronicznie/